

FÜGGETLEN ÚJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSEGENEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre . . . . . 6 korona
Félévre . . . . . 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN
az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

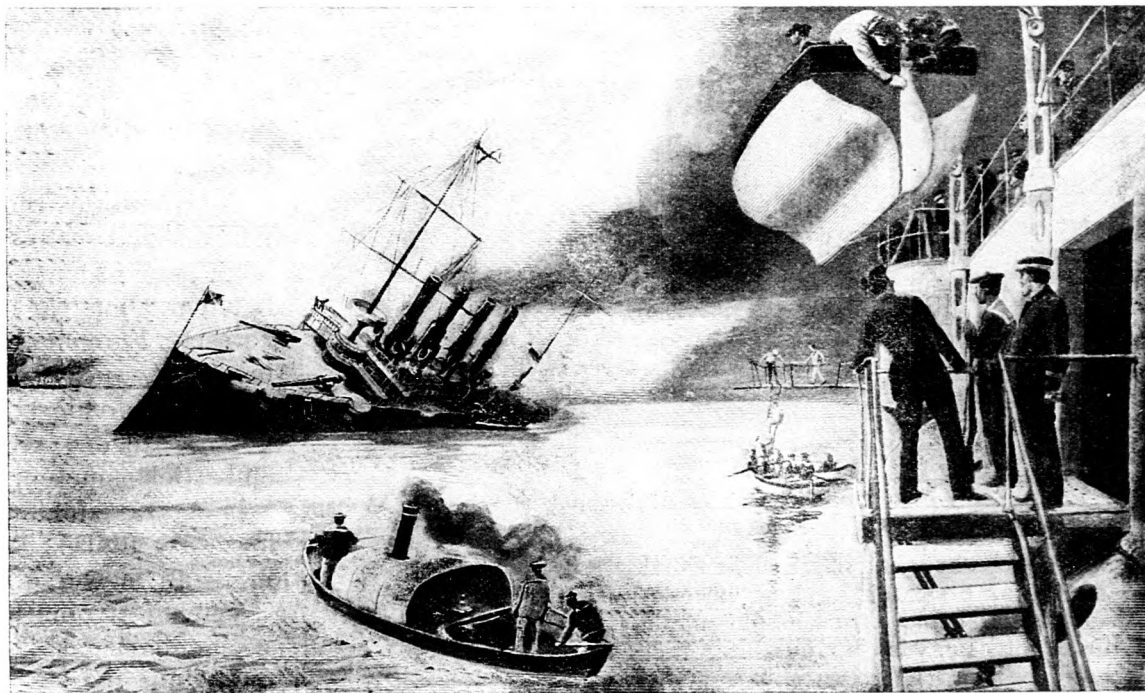
Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Az orosz-japán háború.

Az orosz-japán háború rohamosan fejlődik. Az elmúlt héten bár nagyobb eseták nem voltak, mégis meglepő a japán haderő előnyomulása. Angol táviratok szerint a japán sereg megérkezett a Jalu

Az első nagyobb szárazföldi harcok a Jalu folyón való átmenetelnél fognak kifejlődni. Az átkelés azonban sok akadályba ütközik, amelyeknek legveszedelmesebbje az, hogy a Jalun épen most indult

A süllyedő Sterbucsi orosz hadihajó.

folyóhoz. A japán előrsők már Vicsut is megszállták, mely város a Jalu folyó torkolatánál fekszik Kórea-ban és határt képez ez a folyó Kórea és Mandzsúr-ország között. A japán hadtestek egyike Szöngesön-nél áll, 25 kilométernyire Csöngesutól.

meg a jég s így a hidverést rendkívül nehézé teszi. Egyébként az első japáni hadtest partraszállítása, mely első sorban kell, hogy a Jalu folyó vidékén előnyomuljon, még nincs befejezve, s csak ha ez megtörtént, akkor kezdenek meg a japánok az átkelést.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 30 év óta

MAUTHNER ÖDÖN császár és királyi udvari szállító magkereskedésében k a p h a t. <<

Képeink a háboruról.

Az orosz-japán háboru eddig inkább a tengeren folyt. Ezért van, hogy képeink is nagyobb részben tengeri hajók és tengeri eseményekről valók. Jelen számunkban ismét két érdekes, eredeti képet mutatunk be. Egyik a tengeri ütközetek legszomorubb jelenete, egy orosz hajó elsüllyedése. *A sülyedő Sterbucsi orosz hadihajó*, melyet úgy romboltak össze a japánok, hogy elszakították az orosz hajók közül és üldözőbe vették, majd közrefogták és összelőtték. Az óriás hajó legénységét elfogták, mikor a hajó oldalt dülve sülyedni kezdett. Képünk fénykép után készült és a nagy hajó sülyedését mutatja. A japán csolnakok ugyan sietnek és szállítják át az oroszokat, mint foglyokat a kép oldalán látható nagy japán hajóra. Szomorú, de érdekes kép.

Másik képünk szintén eredeti. *Orosz tisztek és közkatonák Mandzsuriában*. Hó lepi a földet és a kínai fajta nép között megjelennek a nagy, barna orosz katonák Mandzsuriában. Valjon hány ezren lelik ott a halálukat a véres harcmezőn és piros vérük megfesti a fehér havat.

Egyéb hírek a háboruról.

A mult heti japán országgyűlésen, amelyen minden költséget megszavaztak a háborúra, összesen huszonhat óriási kereskedelmi hajót adtak Togo, japán tengernagy rendelkezésére, hogy azokat felhasználja Port-Artur orosz kikötő elzárására. Tehát a két sikertelen próba után újra és újra vállalkoznak erre a rettentő dologra a japánok. A huszonhat hajót négy részre osztják és négyizben támadnak az orosz erősségre, hogy azok közül bár egyszer sikerüljön elzárni a kijárást. Ez nagy dolog volna, de szinte lehetetlen, hogy a kereskedelmi hajók bejussanak a port-arturi kikötőbe az orosz ágyugolyók között. És a japánok mégis vállalkoznak erre a halálos merényletre. Az a hír is jött, hogy a japán császár elmegy a harcterre, hogy katonáit bátorítsa a harera, bár a japánok így is kitűnő katonák és halálmegvetéssel harcolnak.

Az oroszok fővezére azt mondotta, hogy ez a háboru igen hosszúra fog nyulni, mert a japánok a burok haremódját folytatják és ezzel több évig lehet elhuzni a háboru befejezését. Hajóvásárlást mind a két állam eszközöl. Tehát több évig tartó kemény harc készül keleten, ezt mind a két hadviselő fél elismeri. Különben lapunk zártakor jött az utolsó hír, mely a japánoknak a Jalu folyón való átkeléséről ad hírt.

Százezer kivándorló

Most három esztendeje annak, hogy a kormány benyújtotta a képviselőháznak a kivándorlás rendezésére vonatkozó törvényjavaslatokat. Ez a rendezés arra lett volna elsősorban jó, hogy a kivándorlás csökkentessék. Nevezetesen a kivándorolni akarók, jelentkezők a szolgabirosgoknál, az állami kivándorlási irodákban, itt először az lett volna a fődolog, hogy megállapítsák, miszerint miféle ok bírhatta rá kivándorolni készülő atyánkfiait szülőföldjük elhagyására.

Ez az ok kinyomoztatván, azt meg kellett volna szüntetni, hogy azután az idegenbe vágyódó magyar megtartassék hazájának. Ez az eljárás nem történt meg, azért három év óta nemhogy csökkent volna, hanem megszapordott kivándorló honfitársaink száma. Szaporodott olyan óriási arányban, hogy most már minden esztendőben százezer magyar hagyja el ezt a földet, melyben apái porladoznak s megy a tengerentúlra új hazát keresni.

A kivándorlás rendezésének második célja az volt, hogy ez, ha már elkerülhetetlen, a magyar tengeren keresztül Fiumén át irányíttassék. Ez megfelelt annak az állami gondoskodásnak, hogy a szegény kivándorló embertlekiismeretlen csalók még a szárazföldön ki ne foszszak utolsó fillérértől,

hogy azután a hajón s az idegen országban ne legyen mindjárt a végtelen nyomoruságnak, inségnek vagy talán az éhenhalásnak kitéve.

Tekintetbe kellett itt venni azt is, hogyha Fiume felé irányítják a kivándorlást, akkor utlevél nélkül körözött gonosztevők, vagy katonaszökevények ki nem osonhatnak az országból. De az is tekintetbe veendő volt, hogy a fumei utvonallal felhasználásával a kivándorló mindenütt az állami gondoskodással találkozik és hogy a magyar termelő terményeivel lesz ellátva mindaddig, míg célját el nem éri. Hát mindezek igen helyes intézkedések. De nem helyes, hogy

Orosz tisztek és közkatonák Mandzsuriában.

A legjobb minőségű háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb árakon a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak utbaigazításért a

„Hangya”, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez
BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

az állam a Cunard-féle angol hajóstársasággal olyanféle egyezményt kötött, hogy évenként legkevesebb 30,000 kivándorló szállítását biztosítja neki. Már tisztesség adassék mindenkinek, de ez úgy tűnik fel, mintha az állam maga mozdítaná elő a kivándorlást. És az sem helyeselhető, hogy az egyes kivándorlási hatóságokat idegen üzleti vállalatok embereiből, ügynökeiből szervezik, olyanokból, akik eddig titokban üzték a kivándorlás elősegítését. Tehát amiért eddig megbüntették őket, azt most nyíltan teszik és fizetnek is érte nekik.

Jól tudjuk, hogy a napnak is vannak foltjai s a kivándorlás szabályozására irányuló intézkedéseknek is vannak hiányai, melyet csak a gyakorlati élet reperálhat ki fokozatosan. Azt azonban fájlalva tapasztaljuk, hogy a kivándorlás dolgában most is csak ott vagyunk, ahol három év előtt voltunk, vagy pedig még rosszabbul. Nincs immár ennek a földnek olyan vonzó ereje, mely a bujdosásba induló magyart visszatartsa annak a hazának, amely szülte és fölnevelte. De hogy tartaná, mikor e föld nagy része már azoké az idegeneké, akik Galicia felől egykor batyuval hátukon vándoroltak be Árpád földjére. Ezek a beözönlők szoritották ki először földjéből, házából, azután országából a földet munkáló magyar embert. Ezek mellett volt egyéb nyomoruságunk is. Szőlőinket kipusztította a filoxera s mikor ezek újra kizsendültek, akkor értéküket lenyomta a vámentesen beeresztett olasz konyvalék bor. Buzánk, lisztünk jó hírnevét lerontották a romániai és olasz buza kedvezményes bebocsájtásával. Szóval minden a szegény magyar ember ellen fordult, úgy hogy az már évenként százezrednyi magával nem leli honját többé e hazában.

Mi pedig szomoru szívvvel és lélekkel tapasztaljuk, hogy napról-napra pusztulunk, veszünk, mint az oldott kéve, szethull nemzetünk. Mikor árad ki ebből a földből a fölötté lengő levegőből, a reánk sütő nap sugaraiból olyan erő, mely ezt a széthullást megakadályozza. S mikor születnek férfiak, akik kikövezve a nép boldogulásának utait, izmos karjukkal elébe állnak, a kivándorlásba indulóknak és a lelkük közepébe harsogják:

Ne hagyj itt e földet, apád örökét,
Itt fönt napsugár van, odakint sötét.
Itt mindig itthon vagy, ott csak idegen,
Ég, föld tekint rád, ott mind oly hidegen
Erőd elsorvasztja a hontalanság,
Agyad kiszáritja az a más világ,
Idegen korbács vág végig hátadon
És te felzokogsz majd: Miért hagytalak én el
Édes, drága hon!

Szociálista országgyűlés.

Husvét első, másod- és harmadnapján összejöttek néhány ezren Budapesten a magyarországi szociáldemokraták, hogy itt meghallgassák vezéreik, a Goldner Adolfok, Israel és Weltner Jakabok, Weisz és Schwarcz Hermanok, Preisz Mórok, Groszmann Miksák beszédeit. Amint látjuk, ezeknek a szociáldemokrata vezér uraknak egytől-egyig jóhangzásu magyar nevük van, melyet valahonnan a külföldről hoztak magukkal. Ezen jóhangzásu nevű urak pedig, mint a szociáldemokrata párt bizottságának tagjai, ezidőszent arra biztatták különösen a földmivelő munkásokat hogy a bekövetkező aratáskor álljanak sztrájkba a munkaadó ellen. Alljanak sztrájkba még akkor is, ha a gazda a jövőben még többet fizet is, mint amennyit eddig fizetett. Alljanak sztrájkba még akkor is, hogyha az aratási munkadíj fölemésztí az egész termés árát. Tehát a földmives és a földbirtokos közötti ellenségeskedést igyekeztek szítani. Emellett pedig szidták a hazát, gunyt üzték Istenből, vallásból egyaránt. Emellett még mit cselekedének? Tányrózták a vezér urak a szegény nép koldustársányájából a maguk céljaira, illetve zsebjeikbe. Es nem eredménytelenül.

Arra, hogy valaki, vagy egy egész nagy nép-réteg arra törekedjék, hogy a saját helyzetén javítson, hogy munkájának megfelelő bért biztosítson, arra mindenkinek joga van. Hiszen ezt cselekszik az állami, megyei és vasuti alkalmazottak is. De hogy valaki megzavarja az állami rendet, egyik társadalmi osztályt a másik ellen uszítsa, a hazafiság ellen izgasson, rombolásra tanítson, arra nincs joga senkinek. Ez nem szociálizmus többé, hanem anarchia. Ezt pedig meg kell akadályozni minden erővel. A félrevezetett népet ki kell szabadítani az anarchistává fajult szociáldemokrata izgatók karmai közül, még pedig, ha lehet, a szeretet szavaival és cselekedeteivel, az anarchista izgatók és bujtogatók ellen pedig a törvény legnagyobb szigorával kell eljárni.

A szociáldemokratáknak mostani, husvéti országos gyűlése is megmutatta, hogy mily nagyra nőtt nálunk ez az anarchista veszedelem s egyes körök kezdenek annak ellensúlyozásáról is gondoskodni. Egy derék szerb főpap, Zmejanovics Gábor verseci püspök személyesen járja be egyházmegyéje, a szociáldemokrata kolompokok anarchista izgatásaival megfertőz-

A magyar kir. államvasutak gépgyárának lokomobil cséplőgép és „MILLENNIUM” aratógép gyártmányai a párisi nemzetközi kiállításon a legnagyobb kitüntetést, a GRAND PRIX-t nyerték.

A magyar királyi államvasutak gépgyárának vezérügnöksége

Budapest, Váci-körút 32. szám,

ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült **4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű gőzcséplőkészleteit, 14, 16 és 20 lóerejű compound-locomobiljait,**

„MILLENNIUM” legújabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő aratógépeit, továbbá: **„AGRÁR-DRILL” tolokerekes rendszerű sorvetőgépeit, acélöntésű ekefővel ellátott EKEIT és egyéb mezőgazdasági eszközöket.**

tetett községét s felvilágosítja a népet arról, hogy azok a szociáldemokrata apostolok esunyául félrevezetik őket s ha felforgató izgatásaikra hallgatnak, nemesak hogy sorsuk javulna, hanem esendőrszurony elé és börtönbe kerülnek.

Kérdjük, miért nem követik a többi főpapok is Zmejanovics püspök példáját. Hiszen a szeretet felvilágosító szavával és az égő sebeket gyógyító cselekedet balzsamával legyőzni a gyűlölet lázító tanait, talán a legszebb főpapi kötelesség. Ezidő szerint majdnem egyedül az *Országos Magyar Gazdaszövetség* veszi fel a harcot a szociáldemokraták anarchista tulkapásai ellen. Ez a derék hazafias társadalmi szövetség, mint legutóbb is elhatározta, szellemi és erkölcsi erőket nevel a szociáldemokrácia hazafiatlan izgatásainak legyűrésére. Budapesten iskolát teremt, melyben gazdák, lelkészek, tanítók, közigazgatási tisztviselők, egyetemi ifjak megtanulhatják, mint kell kiirtani a szociáldemokrácia mérges anarchista viperáját a nemzet alsóbb rétegeinek máris megmérgezett szervezetéből. Vasszigort alkalmazni egyrészt az izgatók ellen, másrészt folytatni a szociális sebek begyógyítását azzal a módszerrel, amelyet *Darányi Ignác* volt földmivélsügyi miniszter megkezdett és *Tallián Béla* miniszter folytat.

Ezeket a tanulságokat vontuk le a most megtartott magyarországi szociáldemokrata tanácskozásokból is.

Magyar hus Fiumében.

Szombaton, április 2-án indult el a Slavonia hatalmas személyszállító hajó a fiemei kikötőből Amerikába, fedélzetén 910 harmadosztályú utassal, magyarországi kivándorlókkal, akiknek ugyszólván nyolctizedrése magyar fajparasztokból telt ki. A Slavonia elindulása fordulót jelent abból a szempontból, hogy ezuttal kezdte meg munkáját az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által kezdeményezett *hajóellátó vállalat*, mely ezuttal pompás minőségű *magyar húst* szállított a kivándorlók hajójának. A budapesti hus lejövetelének híre nagy riadalmat keltett azokban a fiemei érdekeltek körökben, akik az O. M. G. E. hajóellátó vállalatát miatt, miért nem, ellenséges szemekkel nézik. A múlt héten Fiume város közgyűlésén valami Corossac nevű ember rohant ki ellene, amikor pedig a magyar hus Fiuméba érkezett, az ottani hentesek ravaszul azt híresztelték, hogy nagymennyiségű lóhus érkezett Budapestről. Mindezek a rágalmak természetesen eloszlottak, amikor *Szilassy Zoltán* OMGE-titkár a Magyar Gazdák Vásárcsarnok-Ellátó Szövetkezete nevében a husszállítmányt a *Slavonia* kapitányának és szakértőinek általadta. Az angolok a legteljesebb elismeréssel nyilatkoztak a magyar hus minőségéről s egyetlen kifogásuk az volt, hogy — *keveset kaptak*, amiről azonban a gazdák nem tehet-

tek, mert ők a kapott megrendelésnek az utolsó pontig megfeleltek.

A hajóellátó vállalat erkölcsi jelentőségét a szövetkezeti eszme iránt rendkívül fogékony angolok szemében nem csekély mértékben emelte annak a felismerése, hogy a magyar mezőgazdasági termelők kiválóinak szövetkezete vállalkozott arra, hogy a magyar kivándorlókat hosszú tengeri utjukon első forrásból került kitűnő élelmiszerekkel ellássa. A „Slavonia” számára nem kevesebb mint 17 gyűjtőkoocsival érkezett élelmiszcikk Fiuméba és pedig: mintegy 2500 kilogramm birka és báránnyus, 4765 kilogramm marhabus, 350 kilogramm borjúhus, 515 kilogramm sertésus, 200 darab szárnyas, 100 erdei szalonka, 6120 tojás, 1000 kilogramm kondenzált tej, nagyobb mennyiségű liszt hordókban és a zsidó rítus szerint étkező utasok számára ólomzár alatt 97 kilogramm kóserus. Ezenkívül a magyar gazdák a hajóra rakattak különféle magyar bor, pálinka és likőr mintákat. A „Slavonia” borszükségletét ezuttal még görög borokból fedezték, Triesztből pedig margarint kaptak. De természetesen kilátás van rá, hogy a „Cunard Line” hajóinak utasai kitűnő magyar borokat és jőféle magyar vaját fognak fogyasztani a jövőben.

A rimelő tolvaj.

Ahová én egyszer betörök,
Onnan keveset lop a török
Mert én minden szekrényt feltörök.

ÉRTESEITÉS!!

A dr. Molnár-féle vizzárós üvegborvédők helyett új, **tökéletesített, nikkelezett, rézhengerből álló**

BORVÉDŐKET

hozunk forgalomba, melyek nem romlékonyak s egy pillanat alatt felszerelhetők. A henger felbonthatatlanul lezárva el van látva a védőanyaggal. — Ára csomagolással darabonként 6 korona.

Kizárólagos elárúsítás a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Ünnepek után.

Az ünnepnap a pihenésé. Az ünnep utáni napok a fokozottabb munkáé. Kitavasodott, zöldelő levél, nyíló virág köszönt mindenfelé, a fokozottabb munkának tehát kétszeresen itt az ideje.

Nagy feladatok várnak megvalósulásra, amik próbára teszik az erőt. Vegyük csak sorra őket. Magától értve, hogy itt e helyütt csak azokról szólunk, amelyek megvalósítása a szövetkezeti eszme erejével történik.

Első a termelés olcsóbbítása. A gazda és iparos jólétének első feltétele az, hogy olcsón termeljen. Ehhez szükséges az, hogy a munkaerő is olcsó legyen. Legolcsóbb munkát a gépek végézik. Alakításnak a gazdák tehát gépbeszerző szövetkezeteket. Vásároljanak közös erővel cséplő, arató és más modern gépeket. Ugyanigy az iparosok is. A szövetkezés erejével versenytársai lehetnek a gyáraknak, amelyekben a termelést a gépek teszik olcsóvá.

Jelentős feladata a közel jövőnek az értékesítés szervezése is. A jó termés semmit se használ, ha jó áron nem tud rajta tudni a termelő. Szervezni kell a gabonaértékesítést, a bor-, gyümölcsértékesítést. A szövetkezetek a legjobb eszközöknek bizonyultak az értékesítés szervezésére. Sajnos, az értékesítő szövetkezetek csak lassan alakulnak, pedig a már meglévők kétségtelen bizonyítékai annak, hogy ha valamit tenni lehet e téren, úgy azt csak a szövetkezetek segítségével lehet.

A hitelviszonyok javításán, az áru-uzsora kipusztításán ma már elég nagy számu szövetkezet fáradozik, — igaz ugyan, hogy még korántsem elégséges a számuk ezeknek sem, de azért itt a legfőbb ideje, hogy rálépjünk a szövetkezeti eszme új mesgyéire s a szövetkezés erejével új — igen-igen jelentős feladatokat iparkodjunk megvalósítani.

Ünnepek után, tavasz kezdetén, fogjunk új erővel hozzá!

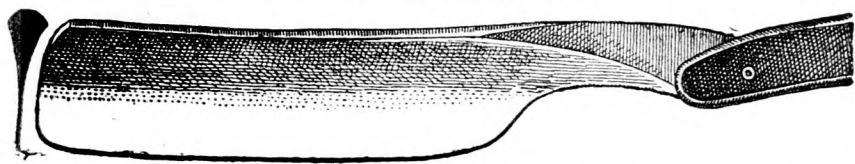
A Gazdák Biztosító Szövetkezetének szolnoki kerületi választmánya mult hó 21-én tartotta meg Almássy Imre gr. dr. elnöke alatt tavaszi gyűlését. Az elnök megnyitó beszédében meleg hangon emlékezett meg a

„Gazdák Biztosító Szövetkezeté”-nek mult üzletévi eredményéről s a szervezés megyszerte való sikeres keresz-tülviteléről s ezzel kapcsolatban a tárgyalás folyamán a nagyobb arányu térfoglalás szempontjából elhatároz-tatott, hogy egy kötvénykiállítási joggal felruházott vezérképviselőt felállítására tárgyában a „Gazdák Biztosító Szövetkezeté” igazgatóságához feliratot fognak intézni.

Kereskedők a szövetkezetek ellen. Legutóbb Baján gyűltek össze a kereskedők. Sándor Pál újra nagy beszédet tartott, természetesen nekirontott a szövetkezeteknek is, remélvén, hogy ezzel kiérdemli a kicsi szatócsok és társaiknak jóakarátát. Azt állította, hogy a szövetkezetek alakítói csak haszonlesésből járnak el, azért, hogy egy pár kis szatócsnak kárt okozzanak, nyakra-főre alakítják a szövetkezeteket. De ezeknek 90%-a, tette hozzá nagy bölcsen, rövid időn belül megbukik. Olvasóinknak nem kell mondani, hogy az egyik állításban épen annyi az igazság, mint a másikban, tudniillik semmi. A szövetkezeteket nem azért szervezik, hogy a szatócsoknak kárt okozzanak, hanem, hogy a népet védjék az uzsorától. Ha igaz lenne az, hogy a szövetkezetek 90%-a mihamar megbukik, akkor meg épen nem értjük, miért e nagy zaj és lárma, hiszen a merkantilistáknak ily gyöngye ellenséggel szemben nem is érdemes sokat dícsért élelmességüket és ravaszágukat harcba vinni. De persze Sándor Pál érzi, hogy a dolog nem így áll, korrigálni akarja tehát magát és így aztán ellentmondásokba keveredik és lecáfolja azt utóbb, amit előbb mondott.

Szövetkezeti mozgalom Törökbecsén. Az ország különböző vidékein minél gyakrabban találkozunk olyan lelkes, emberbaráti érzelmektől áthatott férfiak, a kik a szövetkezés eszméjének fölhasználásával igyekeznek megtenni mindent a nép anyagi és erkölcsi jólétének emelésére. Ezek közül való **Makra Imre** törökbecsei földbirtokos is. Megalakították az ő buzgalma folytán a hitelszövetkezetet, nen régiben a gazdakört, legutóbb pedig a fogyasztási szövetkezetet is. Az első kettőnek már érzik áldásos hatását, az utóbbi is nemsokára megnyílik. Mindez azonban nem elégíti ki a tevékeny emberbarátot. Szándéka, hogy megalakítja a tejszövetkezetet és a gabonarakta szövetkezetet is. Törökbecse tehát rövid idő alatt első sorban áll a szövetkezetekkel rendelkező községek között. A példa követésre méltó!

A köpösdi szövetkezet sikkasztója. Chudatsek Jenő, a köpösdi fogyasztási szövetkezet vezetője, 3000 korona elsikkasztása után odább állott; kénytelenek vagyunk a dologgal mi is foglalkozni, mivel a szövetkezetek ellenségei ezt is a szövetkezeti eszme rovására írják; mintha bizony a szövetkezet mentes lehetne attól, hogy nála sikkaszsanak. Egyes lapok 31 ezer koronáról tettek említést, tehát épen a tiszteresét vették a valónak. Sajnálatos az eset a szövetkezeti életben, de tanulságos is egyszersmind. Senki működését kellő felügyelet nélkül ne hagyjuk.

Ujdonság borotvákban!

Mel ek nagy feltűnést keltenek kitűnő minőségük és olcsó áraik folytán. Elismeri és bizonyítja sok számos köszönőlevél is. — Minden meg nem felelő ki lesz cseréve és így minden kockázat ki van zárva és a siker biztos. Tessék egy próbamegrendelést tenni. A borotvák árai: »Angol« borotva darabja 1 frt 20 kr., Tanszvali borotva darabja 1 frt 50 kr., »Páratlan« borotva darabja 2 frt 50 kr. **Csinos borotvatartó ingyen.**

Megrendelési cím: WINKLER és GRAUER, Első magyar borotva szétküldési telep Kőbánya 48.

• MI UJSÁG? •

A király Fiumében és Abbáziában. Abbáziának nagy vendége volt mult héten. Királyunk látogatta meg az osztrák fürdőhelyen üdülő fejedelmi személyiségeket: a svéd királyi párt és a luxemburgi nagyhercegi párt, továbbá Mária Jozefa főhercegnőt, majd kocsin Fiuméba hajtatott s ott meglátogatta a gyöngékedő József főherceget. Ugy Abbáziában, mint Fiumében lelkesen és szépen fogadták az uralkodót. A király egy nap tartózkodás után visszautazott Bécsbe.

Április 11-ike. A kormány rendeletéből az idén is nemzeti ünnepként ülik meg április 11-ikét, az 1848-iki törvények szentesítésének évfordulóját. A hivatalos főistentisztelet a jövő hétfőn délelőtt 10 órakor lesz a budavári koronázó Mátyás-templomban, a hol megjelennek a kormány tagjai és a közhivatalok fejei. Az iskolákban ünnepeket rendeznek és az előadások mindenütt szünetelnek.

Ezerháromszáz kivándorló. Fiuméből e hónap másodikán indult utnak a „Szlavonia“ hajó. Közel ezer utast vitt magával Amerikába, akik kevés kivétellel mind magyarok voltak. Legtöbbje a Tiszamentérről vándorolt ki. A kivándorlók kisebb csoportokban érkeztek Fiuméba s voltak sokan, kiknek egy hétig kellett várakozniuk. — Bajáról jelentik, hogy Bács-Bodrogmegyében óriás mértéket kezd ölteni a kivándorlás. Hegyes, Feketehegy és Szeghegy környékéből a mult szombaton háromszáz német vándorolt ki, nem ugyan Amerikába, hanem Németországba. — A kivándorlásról szólva, említjük fel, hogy newyorki távirat szerint egy duquesnei gyárban egy gőzkazán megrepedése következtében négy munkás súlyos sebeket szenvedett, köztük két turócmegyei tót, Ducháj Milosláv és Proksa Mihály. Duháj sebesülése halálos.

Robelly Jenőt letartóztatták. Mintegy félévvel ezelőtt történt, hogy Robelly Jenő egy csomó embertől harmincezer koronát kicsalt és megszökött. A becsapott emberek, kik naggyobbára vidéki gazdák és iparosok voltak, természetesen feljelentették Robellyt, akinek az országos körözését a bíróság el is rendelte, de eredmény nélkül. A véletlen azonban a rendőrség kezére adta Robellyt. A főkapitányságra a minap ugyanis beküldték Robellynek egy volt barátjához intézett levelét, melyben elpanaszolta, hogy milyen inséges helyzetben van s hogy a levelet egy olasz kórházból írja, melybe álnév alatt vetette föl magát. A főkapitányság e levél

vétele után táviratozott Nizzába az ottani rendőrségnek, hogy a csalót tartóztassák le, ami meg is történt. A kiadatási eljárást megindították.

Belgrádi követek visszatérése. Bécsből jelentik, hogy *Dumba* belgrádi osztrák-magyar követet a király csütörtökön kihallgatáson fogadja, mire a követ hétfőn visszatér majd Belgrádba, jeléül annak, hogy a hatalmak a diplomáciai összeköttetést a belgrádi udvarral újra megkezdik, miután az összekülvő tiszteket az udvartól eltávolították.

Magyar diákok a pápánál. Rómában a pápa magyar diákokat fogadott és beszédet intézett hozzájuk, amelyben bátorította őket, hogy folytassák a keresztény elvek gyakorlását, hogy példájuk most az ifjúság eltévelyedésének korában hasznos gyümölcsöket hozhasson a társadalomnak.

Megtámadott csendőr. A borsodmegyei Emőd községben, husvét hétfőjén életveszedelemesen megsebesítették Krankilia János csendőrörsvetetőt. Az őrsvetető végigjárta a falut, s utközben rendre intett néhány rakoncátlanokodó, ittas parasztot. Ezek rátámadtak s még mielőtt észrevehette volna, elvették fegyverét, őt magát pedig össze-vissza szurkálták. Az őrsvetetőt eszméletlen állapotban beszállították a miskolci kórházba, a merénylőket pedig elfogták.

A hererok lázadása. Multhéten ismét jöttek hírek a délafrikai haretérről. Berlinből a délnyugatafrikai gyarmati védőcsapat megerősítésére 26 tiszt és 350 főnyi legénység indul el. A Szvakopmundba való utazás 7-én történt Hamburgból a „Lucie Woermann“ gőzösön. A lázadás még dühöng és sok fehér ember vére foly el, míg elfojthatják az afrikai német gyarmatokban egyre erősödő harcot.

Elfogott anarkista. Barcelonában a rendőrség Portouban egy San Roman nevű embert tartóztatott le, akit azzal gyanusítanak, hogy anarkista propagandát üz. San Roman csak rövid idővel ezelőtt jött Argentiniából. A gyanus külföldieket szigoruan szemmel tartják.

Szarafov Borist halálra ítélték. Szarafov Borist, macedon banda főnököt halálra ítélték. Szarafov nimbusa már régen szétfoszlott. Bulgáriában az a hír van elterjedve, hogy Szarafov Boris a bécsi külügyminiszterium titkos ügynöke és hogy Bécsben óriás összeget kapott azért, hogy a monarchiának Szalónikiig való előnyomulására készítse elő a helyzetet. Ennek következtében természetes, hogy Szarafov elvesztette tekintélyét a nép előtt. A bandavezérek pedig a minap titkos gyűlést tartottak egy Szerresz melletti kolostorban, hogy a tavaszi hadjárat tervét megvitassák, amely alkalommal szóba hozták Szarafov

Élmi szerek értékesítését eszközölik az előirt % mellett. Fevilágosítást és csomagolási utasítást ingyen nyujt tag. k és nem tagoknak.

Azonnali készpénz-
▼ elszámolás. ▼

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ
SZÖVETKEZETE
HATÓSÁGI KÖZVETITŐ
Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában.
SÜRGÖNYCZIM: AURORA—BUDAPEST.

Értekesítésre elfogad: ▼
Husneműket, füstölt
húst, vadakat, szárnyaso-
kat — élő és leölt állapot-
ban, tojást, vaját, halat,
burgonyát, káposztát, zöid-
ségféléket, gyümölcsöt stb

dolgát is. A vezérre titkon irigykedő bandafőnökök Szarafovot — *halálra ítélték*. Ez a meglepő fordulat egy még meglepőbbet vont maga után. Mint Bulgáriából jelentik, Szarafovnak meg kellett egyeznie vetélytársával és politikai ellenfelével, Zonjesev tábornokkal. A Szarafov elleni ítélet végrehajtásával több elszánt embert biztak meg, akik legközelebb Bulgáriába utaznak, hogy Szarafovot meggyilkolják. A halálos ítéletet kinyomatták és megküldték a macedon községeknek.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS.

1904. április hó 1-én új előfizetést nyitunk a
FÜGGETLEN UJSÁG-ra.

Akinek előfizetése március hó 31-én lejárt, azt kérjük, sziveskedjék előfizetését mielőbb megújítani, nehogy a lap szétküldésénél zavarok álljanak be.

Az előfizetési pénzek beküldésére az utalványokat szétküldöttük.

Előfizetési ár :

**Egész évre 6 korona, félévre 3 korona,
negyedévre 1 korona 50 fillér.**

A „*Független Ujság*“ eddigi irányából mindenki meggyőződhetett arról, hogy a lap megalapításakor adott programunkat hiven betartottuk s oly lapot adunk olvasóink kezébe, mely minden igényeket teljesen kielégíthet.

Programmunk „a magyar nemzeti politika előléte, a gazdasági gyarapodás, ebben a kis emberek érdekeinek megvédése“. Ennek a mi programunknak megvalósítását tegyék lehetővé t. előfizetőink azzal, hogy mint eddig, ezentul is hiven esportosuljanak a „*Független Ujság*“ kibontott zászlója alá.

Minden egyes t. előfizetőnk arra kérjük, hogy ne csak saját maga ujtsa meg előfizetését, de iparkodjék lapunkra lehetőleg még legalább egy új előfizetőt szerezni s a „*Független Ujság*“-ot lehetőségéhez képest terjeszteni.

Hazafiui tisztelettel a

„FÜGGETLEN UJSÁG“

szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

GAZDASÁGI DOLGOK

Mesterséges szoptatás.

A külföldön, de különösen Dániában elterjedt szokás, hogy a borjut csak egy hétig hagyják az anyja alatt és azután előbb természetes, később pedig lefőlözött tej- és darafélékből készült lével táplálják. Előnye e nevelési módszernek, hogy a tehén teljesen megkíméltetik a borju kinzásától és így a jó fejős igen sokáig megtartja egyenletes tejelőképességét; továbbá, hogy a borju táplálkozása a leghelyesebben osztályozható és a leválasztásnál különben elkerülhetlen átmeneti zavar a borju fejlődésében teljesen megelőzhető. Hátrányos, hogy az itatás rendkívül nagy elővigyázatot igényel, mert a legesekélyebb vigyázatlanság a borju megbetegedését, esetleg elhullását okozhatja.

Az itatásnál a fődolog, hogy a borju egészséges tehén tejét főgymeleget, tehát mindig egyformán főlmelegítve kapja, teljesen tisztán tartott edényből. Ha a tejet a borju nem egyforma melegben kapja, ahhoz valami idegen anyag kerül, megsavanyodik vagy melegítés közben megkózmásodik, kész a veszedelem. Hogy mennyi tejet adjunk a borjunak? Amennyit jóízűen megiszik. Hogy mikor elég, annak megbirálásához nagy gyakorlat kell. Átlagos számítás szerint az első két hétben testsúlyának $\frac{1}{7}$ -ed, a 3—4 héten $\frac{1}{6}$ -od, az 5—6 héten pedig $\frac{1}{5}$ -öd részét kaphatja tejen. Legalább 6 hetes koráig tartassuk teljes tejen, de már 4 hetes korában rászoktatandó a zabliszt és finom réti széna evésére. A 6. héttől kezdve a teljes tejet lassankint és fokozatosan lefőlözött tejjel pótolhatjuk és amellet ad libitum étetünk zablisztet és szénát, míg végül 12 hetes korban a tejadagolást teljesen beszüntetjük. Szokás a lefőlözött tejet később zab és bablisztel és különböző más darafélékkel keverni, különösen ha borjuhizlásról van szó, amidőn pár hónap alatt a borjut valószínű monstummá lehet főlnevelni és főlhizlalni. Nálunk azonban az illető borjuhizlás még aligha kifizetné magát.

A mesterséges borjunevelés tagadhatatlan nagy előnyei dacára nálunk nem bír meghonosodni. A nagyobb tenyészetekben, mert a borjuk itatása nagyban rendkívül költséges dolog és nagyon ritka az arra alkalmas, teljesen megbízható ember. A kisgazdák között pedig azért nem, mert nincs kitől eltanulják az itatás gyakorlati fogásait, amelyek azonban csakis a gyakorlat alapján sajátíthatók el.

„DERBY“ melasse baromfi abraktakarmány felűtmul és pótol minden más takarmányt

tartalmaz: **melasset** (20% cukor tartalommal), **buzakorpát**, **tengeri darát**, **kendermag pogácsát**, **foszforsavas meszet**.

Ára 10 korona 50 kilogrammonként.

Előnyei: feltűnő gyors hizás, korai tojó képesség, kitűnő husképzés, szaporodó tollasodás, feltűnően sulyszaporulat minden más takarmányozással szemben.

Figyelmeztetés: óvakodjunk az értéktelen tözeggel kevert és egyéb hangzatos nevek alatt forgalomba hozott takarmányoktól,

A „DERBY“ erőtakarmányok összetételeért és hirdetett **emészthető** tápegységéért szavatol az

ERŐTAKARMÁNYGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG IGAZGATÓSÁGA.

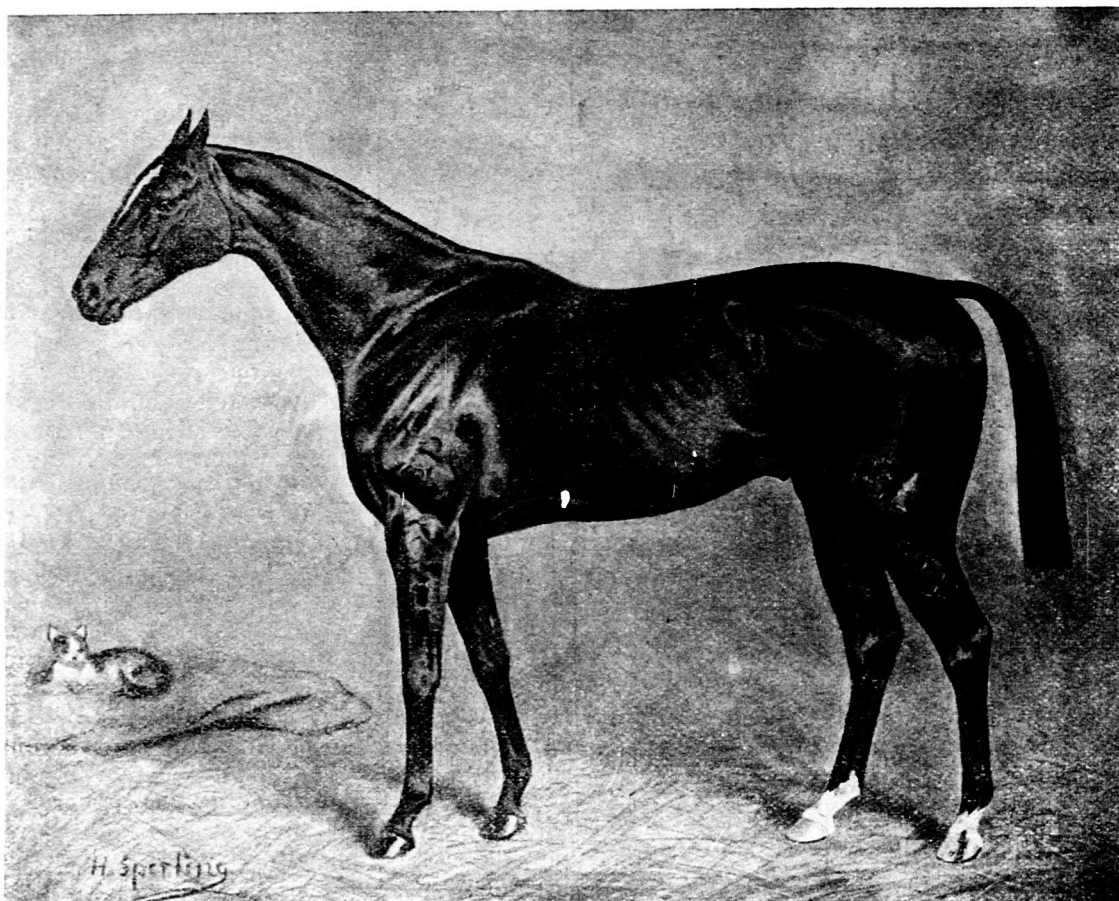
Gyárak: Budapest, Hatvan, Tótmegyer. Központi iroda: Budapest, IX., Üllői-ut 117. (Telefon 51—32.)

Megrendelhető: Budapest — Köztelek (IX., Üllői-ut 25.), a Baromfi tenyésztők Országos Egyesületénél.

Könyvből megtanulni azt nem lehet és aki mégis megpróbálkozik, annak a maga és pedig sokszor tetemes kárán kell tanulnia. Azonkívül az itatást sem asszonyra, sem eselédre bizni nem lehet. Ha tehát a kisebb tehentartó gazdának módjában van a borjuitatás gyakorlati fogásait egy oly társától eltanulnia, aki ahhoz csakugyan ért és e téren sikereket ér el; azonkívül pedig elhatározta magát, hogy az itatást személyesen vagy legalább is személyes fölügyelete alatt végezteti, úgy a mesterséges itatás rendszeresítése rendkívül hasznos leend.

Ahol azonban hiányoznak az előfeltételek, úgy ott csakis a borjuk természetes szoptatás utjání fölnevelését ajánlhatjuk.

hagynak fenn, hanem egy igazi lószakértő előtt is a tökély legmagasabb fokán állanak. A mellkas, a váll alakulása, az ágyék zártsága, a végtagok szerkezetének tökéletessége elragadnak, bámulatba ejtenek mindenkit. De nemcsak a külseje, hanem a család-fája is a tökély legmagasabb fokán áll. Mr. Gubbins nevelte Irországbán. 1899-ben született *Morganettől St.-Florian* után. Valamennyi őse Angolország legjobb lovaiból került ki. Két évig volt a versenypályán s 26,596 font sterlinget keresett tulajdonosának. Féltestvére — mely azonban küllemileg nem áll a tökély oly magas fokán — 27,016 font sterlinget keresett

Ard Patrik angol telivér. (A graditzi ménés részére a német kormány 400,000 márkáért vásárolta.)

Drága lovak.

— Képpel. —

A jelesebb tenyészállatokért, de különösen az angol lovakért mesés árakat fizetnek. S e tekintetben nem *Verneuil* jár elől, amely ménért pedig annak idején a magyar kormány 104 ezer forintot fizetett ki, hanem ott van *Flying Fox*, amelyért annak idején 800,000 márkát, *Ormond*, amelyért 600,000 márkát fizettek. Most pedig a német kormány a *graditzi* ménés részére vásárolt 400,000 márkáért — tehát nagyon olcsón — egy *Ard Patrik* nevű angol telivér mént. Tehát elég olcsón s mégis borzasztó nagy összegért. Nem szenved kétséget, hogy *Ard Patrik*-nál kevés tökéletesebb ló létezhetett a világon. Küllemének formái nemcsak hogy kivánnivalót nem

gazdájának. Hároméves korában megnyerte az *angol derbyt*, 4 éves korába a *Princes of Waller Stakest* s csakhamar azután az *Eclipse stakest*. Ilyen nemes tulajdonságokkal nemesíteni fogja kétségen kívül a graditzi ménest is.

Dajka tehének.

Igen szépen föl lehet nevelni a borjut dajka tehének alatt — mert ilyenek is vannak; — kisgazdáknál és nagyobb tehenészetekben egyaránt előfordul, hogy ép a legjobb fejős tehének sehogysem vállalják a borjut, s ha kényszerítjük a szoptatásra, a borju leromlik, a tehén tejhozama pedig gyorsan apadásnak indul. E szoptatási undort az ily jó fejős teheneknél a tőgy rendkívüli érzékenysége okozhatja,

A tiroli Szilaj Pista.

Viszont minden nagyobb tehenészetben akad oly tehén, rendszeren nagyon jámbor, de igen erős testalkatu állat, mely minden borjut megbőg s ha aláeresztenék, megszoptatná az egész svájezerájt. Az ily teheneket a tehenesek különös előszeretettel használják fel a leányzótt, rosszul szoptató tehenek borjainak felnevelésére és rendszeren jó sikerrel, mert alattuk a borju — ha csak van még benne valami életerő — csakhamar fölpezsdül és igen erőteljes állattá válik.

E sajátos tapasztalás alapján, némely nagyobb tehenészetben rendszeresítik a dajka tehenek tartását oly formán, hogy kiválasztják a dajkaságra hajlandó, erőteljes és föltétlenül egészséges teheneket, azokat külön istállóba vagy állásba helyezik el, és a többi tehenek borjait 8—10 napos korukban e dajka tehenek alá eresztik. A borjak rekeszét e tehenek állása mögött helyezik el, a gyengébbeket az erősebbektől elkülönítve, úgy, hogy azért elég terük legyen a játékra, az ugrádozásra. Az ilyen tehén teljes elapadásig szoptat, két, sőt több borjut is naponta, aminthogy milyen a tejbősége és milyen borjakat szoptat. A még tisztán tejjel táplálkozó borjaktól mondjuk 2 borjut eresztünk alá reggel és este: a leválasztásra előkészítendő borjaktól kettőt reggel és másik kettőt este. Ez eljárás rendkívüli előnye tehát egyrészt, hogy pompásan szabályozhatjuk a szoptatást és a leválasztást, másrészt pedig, hogy föltétlenül egészséges teheneket használhatunk a borjak fölnevelésére, amennyiben a tehenek egészséges voltát egyrészt a borjak erőteljes fejlődése bizonyítja, másrészt pedig e csekély számú tehén egészségi állapota aránylag könnyebben ellenőrizhető, mint az egész tehenállományé. Tényleg, akik e rendszerrel megpróbálkoztak, föltétlenül dicsérik azt, és a borjufölnevelési eredményt sokkal kedvezőbbnek állítják, mint akár a közönséges szoptatás, akár a mesterséges itatás rendszerénél.

Hogy hány darab tehénre számítandó egy dajka tehén, arra nézve még nincsenek megállapított tapasztalataink. Körülbelül 6—10 drb tehénre lehet számítani egy dajkát, mely mindenestre igen erőteljesen táplálható, mert a folytonos szoptatás következtében különben hamar elgyengül. Azonkívül nagyon jóra való, megbízható ember kell az ilyen tehenek és borjuk ápolásához, habár az egész eljárás sokkal egyszerűbb és természetesebb a mesterséges itatásnál.

A kisebb tehentartó gazda e nevelési rendszert csak kivételesen alkalmazhatja, ha két-három tehene között véletlenségből akad egy-egy ilyen dajka tehén. Altalánosítani ez eljárást a kiscsajdák között csak tejszővetkezetekben volna lehetséges oly formán, hogy a községben található ilyen dajka tehenek és a fölnevelendő borjak egy külön istállóban, arra alkalmas jó tehenes kezére adatnának és e tehenek tartási és egyéb költségeit a gazdák, a fölnevelésre adott borjuk súlygyarapodásának arányában viselnék. Vagyis min-

den tejszővetkezetnek volna ilyen közös borjufölnevelőtelepe. Hogy az ily eljárással mily mérvben lehetne emelni és javítani az állategészségügyet egyrésztől, másrésztől pedig a köztenyésztés fejlődését, azt talán fölsőleges bővebben fejtegetnem. Persze, hogy ez csak a kölesönös méltányosságon alapuló egyetértéssel volna keresztülvihető és az illetén összetartás érzete nálunk és különösen a magyar népnél még meglehetősen gyenge. De a szövetkezési eszme terjedése alapján talán erre is fogékonnyá válik gazdaközönségünk és akkor e rendszer meghonosításának valószínűleg igen nagy hasznát fogja látni.

Öreg gazda.

A zene hatalma.

Vendég: Miért van ilyen jókor délután ennyire tömve ez a helyiség, vendéglős ur?

Sörházas: Mert később zene van, osztán attól mindenki elkotródik.

Az igazgatónál.

Elza: Igazgató ur kérem, most már léptessen elő engem kóristanóbból primadonnává.

Igazgató: Aztán mi okon, Elzuskám?

Elza: Mert már nekem is van annyi udvarlóm, mint akármelyik primadonnának.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a NICHOLSON gépgyár gazdasági
géposztályának —
vezérügynöksége.

GÖZCSÉPLŐ-KÉSZLETEK

elsőrangú magyar gyártmány.
Gőzmozgonyok, minden nagyságban, nagyobított
tűzszekrényvel.

Üti-mozgonyok, legujabb szerkezetben, kiváló
nagy erőfejlesztési képességgel.

Cséplőgépek, legujabb szerkezetben hosszabb-
stott szalmarázókkal és szabadal-
mazott utánrázóval.

Gazdasági gépgyártás csakis
ELSŐRANGU kivitelben.

Vetőgépek hegyes és sík talajhoz.

„Nemzeti“ tolórendszerű vetőgép 13, 15, 17, 19,
21, és 23 sorral,

UJ! Magyar gyártmányban UJ!

GLÓRIA párossoru vetőgép 12, 14, 16, 18, 20, 22,
24 soros 3¹/₂ - 4 - 4¹/₂“ sortávolságban.

◆ Gőzcséplőkészletekre csereüzletek köttetnek. ◆

Rövidített levélezim:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.
Sürgőnyezim: „AGRARIA“ Budapest.

MULATTATÓ

HOGY LETT A SZÉKELYBŐL GÓBÉ?

— Regényes mese az Apaffiak idejéből. — (15)

A „Független Újság” részére írta: Péterfy Tamás.

— De ne felejtse el azt Bukura! — szolt a levente, — hogy az utazás alatt éppen olyan hűséges kell légy Józsaéhoz, mint hozzám! Mintha az én személyem volna az ő személye! Rátok lesz bízva atyámnak, meg a szegény raboknak a sorsa, de remélem Istentől a kegyelmet, tőletek pedig az igaz hazafiságot.

— Urfi, én mindig hűséges voltam!

— Tudom, tudom Bukura. Te jó fiu vagy, de az utra csak kell egypár biztató szó!

— Köszönöm az urfinak.

— Lehet három hónapig, lehet félévig maradtok ott Bukura szolgám. Az ne esüggessen el, csak atyám veletek jöjjön haza!

— Foglaljunk helyet Simon! — szólítja meg a nemzeti ur, — határozzuk meg az utazás irányát és eszközeit. Mert az igen fontos, hogy előre kiszámított terv szerint haladjanak. Én a határ szélén esatlakozni fogok.

Letelepedtek az asztalhoz mind a négyen és elkezdtek a tanácskozást.

„AGRARIA”

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyárának
vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

EGYETEMES ACZÉLEKÉK.

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekfej.
Pánczélaczél-kormánylemezek.
Magasított aczél-ekfej.
Porvédő kerekek.
Aczél gerendely.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú magyar gyártmány felel meg a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes talajmivelőgépeket terjedelmes ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélcím:

„AGRARIA” Budapest, V., Váci-ut 2.

Sürgőnyezim: „AGRARIA” Budapest.

VIII. FEJEZET. Bömbörömbölöm-bum!

Mig benn a tanácskozás folyt, addig Dávid hűségesen őrizte a kaput, mint a kilencedik parancsolat a felebarátod elleni hamistanubizonytságot. Azonban felebarátunk mellett szabad, mert azt nem tiltja a parancsolat, csak ellene nem! Tehát Dávid is csak aképpen őrizte a házat. Csak előlről, de hátulról nem; mert azt nem parancsolták neki, hogy őrizze a hátul bejövőktől is.

Hallott ugyan lépéseket a kertfelől, de nem vette észre. Azt gondolta, hogy az úgy a helyes!

Valaki esendesen, óvatosan jött elő a félvilágos ablakig s ott megállott. Hallgatta a tanácskozást. Bent nemzeti uramék nem sejtettek róla, csak beszéltek. Az ablak alatt kívül csend vala. De ha kiabált volna is? Dávid ugyan nem törődött vele. Nem a kapun jött, neki csak a kapura kellett vigyázni.

Másfélőrai tanácskozás után bucsuztak odabenn. Ekkor az ablaknál kívül hallgatózó alak is hátrasétált a kert felé. A kerítésen átugrott és a faluvége felé tartott, hol egy kis kunyhóba tért be, melyről megtudhatjuk, hogy a leskelődő nem más, mint Pityóka Rózsi, a boszorkány volt.

Alig hogy hajnalodni kezdett — két erős bivaly egy megrakott szekeret tova dőcögtetett a falu vége felé. Rajta ült Rika Józsa, meg Bukura.

A lassu állatok lustasággal, esendesen lépegettek a megrakott szekérrel. Bukura hajtogatta, biztatta, mig Józsa a kincsekkel megrakott zsákokon szundikált hátul.

Déli harangszóra kiérkeztek az erdőségbe éppen oda, hol a kabalákkal kapitulált Kemény Simon a tatároknak. Ott kifogták járomból a bivalyokat s delelőt tartottak a buja fűben, hogy etetés után tovább haladhassanak.

A szekeret a tisztáson egy nagy tölgyfa alatt hagyták s távolabb a sűrűség árnyai alá telepedtek le ebédelni kettecskén. Meghányták ebéd alatt a további uti terveket is.

— Mit gondolsz Bukura? Elérkezünk ma a Kőbérce alá?

— El. A bivalyokat megsiettetem napnyugta után. Akkor nem lesz oly hőség. Éjszaka is haladhatunk.

— Atyám csak ötödik napon fog utól érni.

— Messze leszünk addig.

— Addig Csikban az ország határáig kell érkezzünk.

— Ha Isten segít! — mondja a szolgál.

— Bizony csak úgy Bukura!

Aztán hozzáláltak a szalonnasütéshez serényen. Előszedték a betarisznyáltakat is, hogy ebédre jóízűen falatozzanak.

Mikor a legjobban falatoznának — Józsa a szekér felé pillant.

— Te Bukura! füstöl a szekér...

— Dejsze nem füstöl az, hanem ég! — kiáltja a szolgál.

— Mi lesz a zsákokkal?... — szolt ijedve Józsa.

A szekér felé szaladtak, de nem birtak közel jutni a nagy hőség miatt. A lángok vidáman lobogtak a szekér fölött s nem tudtak megmenteni semmit, éppen semmit a zsákokból.

A szekér égése két óránál tovább tartott. A kerekek összeroskadtak. Összeomlott minden része a szekérnek, de a hőség mégis oly nagy vala, hogy közel sem mehettek a küzködők. A tűz oltására dobott zöld galyak nemhogy elfojtották volna, hanem még

növelték a melegség erejét. Még nagyobb erővel égett tovább — nem a szekér, hanem a föld...

Egy izzó tömeggé vált az egész a nagy hőségben. A vas megolvadt a szekér tengelyén. Nem bírtak eléggé esodálkozni rajta.

Hosszas bánkódás után azt határozták, hogy Bukura menjen vissza a faluba — hirül vinni a szomorúságot Józsiás uramnak. Józsa addig őrizőnek maradt a tűz mellett.

A csatlós nemsokára utban volt a falu felé. Az egyedül maradt Józsa szomorkodva bámult a gyöngülő tüzre, mely megfosztá járóművétől. Mikor így elmélázva állana — hangokat hall a háta mögött. Csodálatos, előtte ismeretlen nyelven ejtett hangokat.

— Bömbörömbölöm-bum!

Gyorsan visszatekint s egy vadul üvöltő tatárt lát a fa mellől előállani. Legelőbb kardjához kap, melyet atyja akasztott az oldalára jó utitársnak.

— Bömbörömbölöm-bum! — mondá ismét a tatár vitéz, nem a legékesebb hangon, s közelebb jött Józsiához.

— Meghalsz bum-bum! — rivalt reá haragtól fölhevülve az ifju. Nekiszaladt, hogy leszurja, de a tatár vitéz cigánykereket hányva, a tűzön túl került előle. Józsa pedig megbotlott és nagyot esett.

— Bömbörömbölöm-bum! — zugta a tatár vitéz.

— Megöllek gazember! — kiáltá Józsa s ismét felugrott a földről.

Utána szaladt, de a tatár minduntalan akadályokat vetett eléje és oly ügyesen bánt vele, mintha csak játék lenne az egész. Rika Józsa több mint huszszor esett el a tusa alatt, mégsem birt közelébe jönni a tatárnak.

— Bömbörömbölöm-bum! — kiáltozá vigan a tatár vitéz s mikor már látta, hogy teljesen kimerítette az ifjut, odaszólott hozzá jó magyarsággal:

— Hogy vagy Rika Józsa?...

— Nem látod, hogy vagyok, te sátán ivadék?!...

— Hahahaha! Bömbörömbölöm-bum!...

— Miért gyujtottad fel a szekeremet te...te! hogy nevezzelek?!

— Miért felejtettél ki az utazásból, mikor tanácskoztatok az éjjel? hahaha!

— Azt... azt honnan tudod? — kérdezte megdermedve Józsa?

— Boszorkány nélkül semmit se tudtok!...

— Rózi?!...

— Hahahaha!...

— Pityóka Rózi, csak nem te vagy, aki engem kísérsz?

— S ha én volnék? — szólt barátságosan közeledve a tatárruhás vitéz.

— Te vagy!?

— S ha összetörném minden tervedet?...

— Te azt nem teszed Rózi? Ha te vagy — akkor nem teszed meg velem!

— De megteszem!

(Folyt. köv.)

Alszik, vagy nem alszik?

A „Szent-Antal“ kaszagyár

100 koronát fizet annak, a ki egy más cégtől egy „Szent-Antal“ kaszát tud előmutatni. 200 koronát fizet annak, a ki ezen kaszákból 100 közül 5 rosszat tud előmutatni.

Megrendelési cím: **SOHR JÓZSEF**, Somogy-Szill. 26. sz.

A „Szent-Antal“ jegyű kasza jó hire bejárta a világot és a londoni kiállításon is nagy aranyérmét és díszoklevelet nyert. A „Szent-Antal“ kasza csak akkor valódi, ha fokán az ismert védjegy van, tábláján pedig az itt látható felirat és fenti cégétől lesz beszerezve.

Az egyedüli kasza, mely minden tulajdonosát várakozáson felül kielégíti a „Szent-Antal“ kasza. Ezen kasza közkedveltségnek egy nagyobb részét szívós, sem nagyon kemény, sem lágy és csodálatra méltó könnyűségének köszönheti. Különösen azért felel meg a közönségnek, mert a „Szent-Antal“ jegyű kaszának erős orma és nyaka és igen vékony pengéje van, nem kell kovácskézre adni a nyakat hajlítani, mert ez egy rendes kaszás ember kezéhez van igazítva. Sok gazda a hibás kalapálás által a legjobb kaszát is elrontja, ez a „Szent-Antal“ kaszánál nem eshetik meg, mert az kikalapálva és kipróbálva adatik el a gazdaközönségnek. A „Szent-Antal“ kaszával csupán egyszeri kalapálással több napon át és egyszeri köszörüléssel 250—300 lépésig is el lehet könnyen a legkeményebb hegyi fűben is kaszálni. Minden darabért jótállást vállalok és a meg nem felelő, e, y új kaszára kicserélem. (De tapasztalatból tudjuk, hogy ezek közt nincs egy rossz sem.)

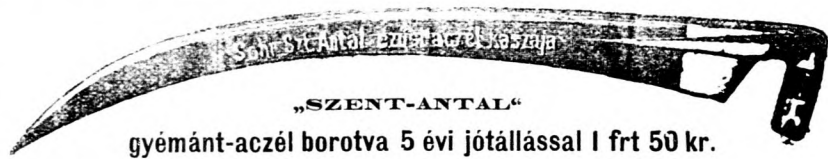
A „Szent-Antal“ kasza árai:

65	70	75	80	85	90	95	100 cm. hosszú
90 kr.	95 kr.	1-05 frt.	1-10 frt.	1-15 frt.	1-20 frt.	1-25 frt.	1-30 frt.

5 darab megrendelésénél a postaköltséget a kaszagyár fizeti, 10 darab rendelésénél a postaköltséget is megfizeti és egy kaszát ingyen küld. Amergauai kaszakó a legmegfelelőbb a „Szent-Antal“ kaszához, darabonként 20 kr. „Diadal“ ezüst-aczél kapálókészülék: üllő és kalapács párban 85 kr. Képes főárjegyzéket ingyen és bérmentve küldök. Gyűjtőknek kedvezmény.

Fontos ujdonás! Szabadalmazott **kaszaborító karika** kulccsal együtt 20 kr.

„Szent Antal“ gyémánt aczél borotva 5 évi jótállással 1 forint 50 krajczár.

„SZENT-ANTAL“ gyémánt-aczél borotva 5 évi jótállással 1 frt 50 kr.

Képeinkhez.

Képeink a harcterről. Lapunk elején eredei képeket hozunk az orosz-japán háborúról. A szép képek magyarozatát a harctéri tudósításban találja az olvasó.

A tiroli Szilaj Pista. Petőfi egyik költeménye „Szilaj Pista”, melyben leírja a szegénylegény baját-buját, mikor a rózsáját elcsábítja az urfi. Eppen ilyen szerű kép van rajzolva a Petőfi költeményéhez is. Szilaj Pista egy fal mellől lesi meg az édes találkozást, mint a mi képünkön a féltékeny tiroli legény. Csak a ruha más, de az emberek a féltékenységekben egyformák. Ebben a tiroli legényben is úgy felforr a bosszu, mint a mi pörgekalapos Szilaj Pistánkban. Es következik a kemény háborúság, amely eldönti, hogy vagy én, vagy te! Különben a kép igen találóan van megfestve, szinte a megszólalásig hü.

Alszik, vagy nem alszik? Gyermejkjáték, édes gyermekjáték, mely csak egyszer van az életben. Az ártatlan gyerekörömekek sorozata a kisdedek élete. Ők órákig elmulatnak azon, ha az egyik behunyja a szemét és a másik találgatja, hogy alszik? vagy nem alszik? De szeretnék újra gyerek lenni!

Adomák.

Ur és szolgál.

Inas: Báró ur! Voltam a kalaposnál — sajnálja, de nem adhatja hitelbe a kalapot.

Báró: De János, milyen ostoba vagy te. Egyszerűen azt kellett volna mondanod, hogy neked kell.

Boldogtalan szerelem.

Káplár: Fickó, olyan vagy, mint az árnyék. Bizonyosan a boldogtalan szerelem:

Közlegény: Igen, káplár ur, ahol a szakácsnőm szolgál, a nagysága elzár mindent.

A hü asszony.

Barát: Ejnye, be szép kis feleséged van, Laci.

Férj: És hü, mint az arany, barátom! Háromszor szökött már meg tőlem és visszajött mindig!

Betűrejtvény.

n N N jó HA a ez D & jó.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

Megfejtési határidő 1904. április hó 17.

A „Független Ujság” 13. számában közölt talány megfejtése

Japán győzelem.

Helyesen fejtették meg: Joó Mariska, Hegedüs Ida, Beke Piroska, Renner Giza, Simon Lajosné, Horvátné Baconi Klára, Sütő Ferencné, Fekete Antal, Csifó Elek, Szabó András (soros), Vesztő Elek, Ecséri Lajos, Somorja János, Lakatos András, Imreh György, Antalfi József.

A sorshuzárnál Simon Lajosné neve jött ki elsőnek, akinek Péterfi Tamás „G ó b é s á g o k” című kötetét küldöttük meg

• LEVELES SZEKRENY •

M. V. K-falva. A község kopár hegyoldalának be-fásítása érdekében forduljon fölvilágosításért az Országos erdészeti egyesülethez, Bpest, V., Alkotmány-utca. Bizonyos körülmények közt az ilyen beerdősítésre tetemes államsegély engedélyeztetik, de hogy ez esetben remélhetnek-e és minő segélyezést, erről csak az említett szaktestület adhat érdemleges fölvilágosítást. — **Kovács Pál.** Hogy minő gyümölcsfával fásítsuk be a kérdéses völgyi oldalakat? Olyannal, amely ott leginkább diszlik és amelyiket ott általánosságban nagyobb mennyiségben természetnek. Tudtunkkal az Önök vidékén sok szilvát természetnek; maradjanak meg tehát emellett, mert egyrésztől a szilva aszalvány, konzerv és pálinka alakjában igen jól értékesíthető, elég biztosan terem és mert — ami a fő dolog — a kereskedők e vidéken azt keresik, mert nagy mennyiségben találjuk föl. Már pedig a gyümölcsösök létesítésénél az első dolog, oly gyümölcsfajta természetese, amelyek a helyi körülmények között a legbiztosabban teremnek és értékesíthetők. Lehetne ott esetleg almát és diót is sikerrel telepíteni, de mert közlegetől van szó, maradjanak csak a szilvafánál. — **Nagy Balázs.** Nagyon helyesen gondolja. Hogy a tehen tejhozama, a tavalyihoz képest, a mostani leborjzás után annyira megesőkent és hogy hivány borjat ellett, az első sorban a kései elapasztás következménye. Ámbátor hogy más, előtünk ismeretlen körülmények is okozhatták. A borjut mindenes-tre jó lesz 3-4-hetes korában eladni, mert a mostani hitványságát aligha heveri ki. A tehenet bőséges takarmányozás és jó gondozással lehet valamennyire helyrehozni. Tavalyi tejelőképességét a következő leborjzásig már aligha fogja visszanyerni. De azért — ha különben jó tehen és egészséges — kár volna tudni rajta. Jó tehenet ma sem könnyen talál, hármát is vásárolhat, míg egy jóra talál, a mostani pedig a jövő borjzás után bőven kárpótolhatja az ideai veszteségért. — **Molnár Béla.** A répa-potlást azért hengerezik az első kapálás (sarabolás) után, hogy a meglazult földet a palánta gyökereihez nyomkodják. Ma általánosan elterjedt szokás Artani nem sokat árt: használni sem sokat használ. A földőg, hogy a répasorközöket, mihelyt a répasor látható, sekélyen megkapáltassa. Ha egyenetlen a répavetés, úgy — hogy imitt-amott — esetleg a ki nem kelet sorokba is bekapáltak — hengereztesse. Ha pedig a kelés egyenetlen, ne kapáltasson tulságosan közel a palánta gyökeréhez, hanem a kapálás bevégezte után, horoló vassal tenyérrnyi távolságra azonnal ritkíttassa. Ez esetben a hengerezés fölösleges.

A „Független Ujság” szerkesztésére feltűgyel:

RUBINEK GYULA, országgyűlési képviselő,
a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárocsarnokban.

Magyar Gazdák Vá-árcsarnok Ellátó szövetkezete jelentése 1904. április 9.

Budapesti központi vásárocsarnok árai.

Husneműek: marhahus 112—118 K., vidéki borjúhús 80—90 K., sertéshús 112—120 K., szalonna füstölt 130—136 K., szalonna, olvasztani való 136—140 K., hárj 140—144 K., sertészir 136—140 K. Bányás párja 10—18 K. **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 1:30—1:80 K., hazai sonka 1:70—2:10 K.

Baromfi-félék: élő tyúk 3:60—4:— K., rántani való csirke 2:40—3:— K., sütni való csirke 3:—3:20 K., kacsa, hizott

4-4.80 K. lud, hizott 17.—20.—K., pulyka, hizott 12.—12.—K., páronkint. Vágott hizott liba 1.40—1.60 K., vágott hizott kappan, kacsa és pulyka — K. kg.-ként.

Teavaj: (centrifugál) 2.40—2.60 K., főzővaj 1.80—2.—K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 20—28 fillér.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonáru) sárga 360—440 K., rózsá I. 360—400 K., kifli 600—700 K. 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt 10.—12.—mm.-ként.

Tojás: baeszkai 66—68 K., erdélyi apróbb áru 64—66 K. ládánként. (1440 drb.) Apadt — K., meszes: — K.

Budapesti piaci árak.

Árjegyzék. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 8.67—K. *Ross* 6.25 K-től 6.35 K-ig. *Arpa* 5.65 K-től 5.85 K-ig, jobb minőségű 6.—K-től 6.10 K-ig. *Zab* 5.35—5.70 K. *Tengeri* 5.25 K. **Liszt** ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	28.80	27.80	26.60	25.60	24.80	24.—	23.—	20.60	12.80

Takarmányvásár. Réti széna 420—600 fillér, muhar 5.60—6.60 fillér, csupaszalma 250—270 fillér, alomszalma 220—230 fillér.

Sertésvásár. Elsőrendű 162—300 kg. nehéz 122—24 fillér, 260—280 kg.-os 121—122 fillér, öreg 300 kg.-os tuli 110—114 fillér, szerb 115—120 fillér.

Marhavásár. Következő árak jegyzettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 70.—76.—, középminőségű 64.—69.—, alárendelt minőségű magyar ökör 54.—63.—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 56.—70.—, magyar tehén középminőségű 55.—64.00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 44.—54.00, szerbiai ökör jobb minőségű 76.—80.—, kivétel —, középminőségű 70.—75.—, szerbiai bika 58.—72.—, szerbiai bivaly 40.—52.—, kiv. 50 koronáig métermázsánként élősúlyban 316 borju — K.

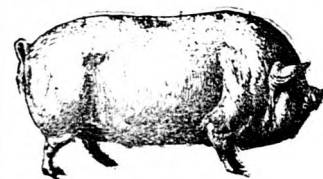
— 1902. évi forgalom 28,000 bál. —
Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét
a budapesti
gyapju-aukcziókra

melyek minden évben **julius és szeptember** hónapokban tartatnak meg.

Az aukcziókra felküdött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkezdményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S Társaság
 Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

ÚRL REZSŐ

sertésbizományos

— Budapest —
 József-körut 22—24.

Sertéseket

sovány és hizott állapotban és legmagasabb napi áron értékesít.

A „Lóhere” védjegyű

Thomas-Salak

a legjobb és legolcsóbb

foszforsavtrágya

az összes kalászos, lóhere, takarmány és kapásnövény, kerti vetemény alá, valamint rét és legelő, főleg kalmó és szőlőkre.

Ezen thomassalak hazánkban, a legutóbbi években eszközölt trágyázási kísérletek alkalmával, kizárólag kitűnő eredményt mutatott fel.

Csak a „LÓHERE” védjegyű thomassalak származik a csehországi Thomasművekből.

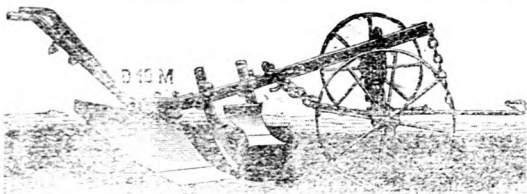
A „Lóhere” védjegy kezeséget nyújt az áru föltétlen tisztasága, idegen anyagoktól való mentessége és legnagyobb mérvű oldhatósága tekintetében.

Aránjlatok, szakiratok és bármely irányban kívánt felvilágosításokkal készséggel szolgál a

Csehországi Thomasművek eladási irodája, Bécs.

Vezérképviselője Magyarországon:

László Marcell BUDAPEST, VI.,
 Teréz-körut 22. sz.

KÜHNE E. = hazánk legrégebb = Mosonban

gazdasági gépgyárában

elismert gondos kivitelben készülnek: Egy- és többvasu aczélekék, rét- és szántó föld-boronák, hengerek, mélyítő és porhanyító eszközök a tavaszi szántás helyettesítésére.

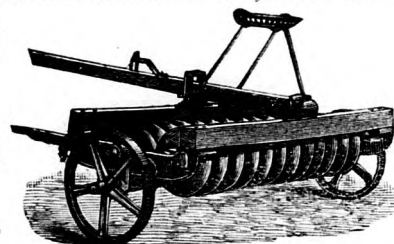
Uj amerikai rugós-fogas borona. — Hirneves szabadalmazott, tolokerekes **Mosoni Drill** sorvetőgépek, meritőkorongos **Hungaria Drill** sorvetőgépek. Lóhereszórók. Műtrágyaszórók.

Uj! **Burgonyamivelő eszközök.** Uj!

Uj! **Francia szőlőmivelő eszközök.** Uj!

A vetőmag előkészítésére: rosták, konkolyozók, centrifugok.

Főraktár: BUDAPEST, VI. kerület, Váczi-körut 57/a. szám.

Gőzekéket, Gőz-utihengereket és Gőz-utimozdonyokat

a legököltebb szerkezettel, a legjutányo-
sabb árak mellett szállítanak

John Fowler & Co.

Budapest-Kelenföld

a vasutállomással szemben.

Telefon 42—50.

Telefon 42—50.

A ZALATNAI kénkovand-ipar r.-t.
Brassói kénsav- és műtrágya-
gyára ajánlja legjobb minőségű
mindennemű

Műtrágyáit

a t. cz. gazdaközönség becses figyel-
mébe. Ajánlatokkal készséggel szol-
gál a Központi Iroda, Budapest,
IV., Mária Valéria-utca 7.

Gazdak Biztosító Szövetkezele

BUDAPEST, VIII., Belső-utca 10. szám, II. em.

Alaku t 1900.

Biztosítéki alap:	
Kormány hozzájárulásaival	400.000. — kor.
Alapítványok	1.270.000. — kor.
Tartulékok	254.972,7 kor.
Összesen	1.924.972,72 kor.
1901. évi fölösleg	90.349. — kor.
1902. évi fölösleg	59.782,26 kor.
1903. évi fölösleg	109.331,73 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, **ugyszintén az ember életére, különféle mértékek szerint.**

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzletfeleslege közgyűlési határozattal tartalékokba helyezett.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál **az igazgatóság.**

Párisi világiállítás „Grand Prix“ 1900.

KWIZDA-féle korneuburgi marhatáppor

A laborvosi diétetikai szer lovak, marhák és juhoknak. Közel ötven év óta a legtöbb istállóban használatban van étvágyhiánynál, rossz emésztésnél valamint a teheneknél a tej javítása és a tejelőképesség fokozása céljából, a lenti védjeggyel a valódi.

Egy doboz... 1 K 40 fill.

Fél „ „ 70 „

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Forakár:

Kwizda Ferencz Janos es. és kir. osztr.-magy. kir., román és bolgár hercegi udv. szállító, kerületi gyógyszerész Korneuburghan, Bécs mellett.

Sürgőnyezim: Consum. Budapest. Telefon: 25—02

Magyar Élelmiszer-Szállító Részvény-Társaság

Budapest, VII. ker., Kerepesi-út 20. szám.

ÜZLETAGAK: _____

Szállítási osztály: baromfi-, tojás-, vad-, vaj-, gyümölcs- és fűszélküldemények után, ha a társaság neve alatt kerülnek feladásra jelentékeny szállítási kedvezményeket folyósít. A szállítmányozásra vonatkozó mindennemű kérdésekben (fuvardíjak, utirányok stb.) készséggel nyújt felvilágosítást.

Kiviteli osztály: A társaság berlini fiókja mindenféle elemi cikkek bizományi értékesítését elvállalja. Az árukra előlegeket is folyósít.

Sértésbizományi osztály: A ferencvárosi sertésvásáron elvállalja hízott sertések bizományi értékesítését.

— Közelebbi értesítéseket a társaság igazgatósága ad. —

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot szavatolt 12,40% tiszta káli = 23—24% kénsavas káli tartalommal.

Stassfurti kálitrágyasót szavatolt 40% tiszta káli = 74—76% kénsavas káli tartalommal.

Kovasavas-kálit (dohánytrágyázásra) továbbá mindennemű egyéb

Műtrágyaféléket, azonkívül **Rézgáliczot** (98—99%) elismert kítűnő minőségben szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.